

พม่า ไทยและมาเลเซีย: ยุติการค้ามนุษย์ คุ่มครองผู้เสียหาย

รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ของสหรัฐฯ จัดให้พม่าอยู่อันดับต่ำสุด

แต่อันดับของไทยและมาเลเซียยังไม่เหมาะสมตามความเป็นจริง

(กรุงเทพฯ 1 กรกฎาคม 2559) — พม่า ไทย

และมาเลเซียล้มเหลวในการแก้ปัญหาการค้ามนุษย์และคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ในปีที่ผ่านมา ฟอร์ตี้ไฟท์ไรต์ (Fortify Rights) กล่าวในวันนี้ รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ประจำปีของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ (Trafficking in Persons (TIP) report) ได้ลดระดับพม่าลงไปที่ต่ำสุดตามข้อมูลที่เป็นจริง

ถือเป็นสถานะของประเทศที่มีการละเมิดมากสุดในโลก

แต่กลับล้มเหลวในการประเมินความพยายามการแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ของไทยและมาเลเซีย

นายจอห์น แครี่ (John Kerry) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา เปิดตัวรายงานฉบับนี้ที่กรุงวอชิงตันดีซีเมื่อวานนี้ โดยลดระดับพม่าจาก อันดับสอง ถูกจับตามอง (Tier 2 Watch-List) เป็นอันดับสาม (Tier 3) ส่วนของไทย ได้เพิ่มระดับจาก Tier 3 เป็น Tier 2 Watch List และยังคงสถานะของมาเลเซียที่ระดับ Tier 2 Watch List การจัดอันดับในปีนี้พิจารณาจากความพยายามและการปฏิบัติของรัฐบาลในการแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ ช่วงระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2558 ถึง 31 มีนาคม 2559

“การลดระดับของพม่าเป็นเรื่องที่ควรทำมาก่อนแล้ว

รัฐบาลทหารพม่าเป็นหนึ่งในผู้สนับสนุนการค้ามนุษย์ที่เลวร้ายสุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้” แมทธิว สมิธ (Matthew Smith) ผู้อำนวยการบริหาร ฟอร์ตี้ไฟท์ไรต์กล่าว “กองทัพพม่ายังเป็นสถาบันที่ขาดการปฏิรูป และยังคงใช้แรงงานบังคับโดยไม่มีการลงโทษผู้กระทำผิด ต้องมีการดำเนินงานเพิ่มขึ้นเพื่อยุติการปฏิบัติดังกล่าว”

กองทัพพม่า กองกำลังคุ้มครองชายแดน และกองกำลังกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ ล้วนใช้แรงงานบังคับในปี 2558

ยกตัวอย่างเช่น ฟอร์ตี้ไฟท์ไรต์จัดทำรายงานกรณีกองทัพพม่าขู่สังหารพลเรือนชาวยะไข่

บังคับให้ขนส่งอาวุธและเสบียงอาหารในพื้นที่ที่มีการขัดกันด้วยอาวุธในรัฐยะไข่

และให้ชุดหลุมศพสำหรับทหารที่เสียชีวิตระหว่างการสู้รบในช่วงเดือนธันวาคม 2558 และมกราคม 2559

ฟอร์ตี้ไฟท์ไรต์ยังจัดทำรายงานที่แสดงให้เห็นการดำเนินงานของขบวนการอาชญากรรมข้ามชาติที่ร่วมมือกับทางการในพม่าและไทย เพื่อขนส่งเหยื่อการค้ามนุษย์หลายหมื่นคนที่เป็นชาวโรฮิงญา ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก ซึ่งหลบหนีจากพม่าในปี 2558

รัฐบาลพม่ายังคงปฏิเสธไม่ให้ชาวโรฮิงญาว่าล้านคนได้รับสัญชาติ และยังคงจำกัดพื้นที่ชาวมุสลิมกว่า 120,000 คนส่วนใหญ่เป็นชาวโรฮิงญา โดยให้อยู่ในค่ายกักกันกว่า 40 แห่ง ยิ่งเพิ่มความเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ พลเรือนกว่า 100,000 คนในรัฐกะฉิ่นและฉานยังคงเป็นผู้พลัดถิ่น

เนื่องจากการขัดกันด้วยอาวุธบริเวณพรมแดนประเทศพม่า-จีน

กลุ่มคนเหล่านี้มีความเสี่ยงอย่างมากที่จะตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์เช่นกัน

การเพิ่มระดับให้กับรัฐบาลไทยในปีนี้อาจ Tier-3 เป็น Tier-2 Watch List ถือว่าเร็วเกินไป ฟอร์ตี้ไฟท์ไรต์กล่าว

ในเดือนพฤษภาคม 2558

ช่วงที่กลุ่มผู้ค้ามนุษย์ทอดทิ้งเรือที่ขนส่งผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวโรฮิงญาและบังคลาเทศหลายพันคนอยู่กลางทะเล ส่งผลให้ทางการไทยเพิ่มมาตรการคุ้มครองบริเวณชายแดน และปฏิเสธไม่ให้ผู้เสียหายขึ้นฝั่ง

การ ไม่ให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ของไทย

ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตจำนวนมากแม้จะระบุจำนวนไม่ได้ในกลางทะเล

จนถึงวันนี้ ทางกรไทยยังคงใช้นโยบาย “ช่วยเหลือเพื่อส่งต่อ” หรือ “ผลักดันเรือออกจากฝั่ง”
กรณีที่ถูกผู้ลักขโมยเดินทางมาถึงทางเรือ ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตของพวกเขา
และไม่สามารถคุ้มครองผู้ที่อาจเป็นผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ได้

ในปี 2558 มีรายงานข่าวว่าทางการไทยยังแทรกแซง และสั่งยุติการสอบสวนของเจ้าพนักงานตำรวจ
กรณีการสอบสวนการค้ามนุษย์ชาวโรฮิงญาและพลเมืองบังคลาเทศ

และไม่ให้การคุ้มครองต่อผู้เสียหายที่เกี่ยวข้องในระหว่างการไต่สวนคดีการค้ามนุษย์ครั้งใหญ่สุดของประเทศ
แม้ว่าคณะรัฐมนตรีจะมีมติที่ 11/พ.ศ.2559 เมื่อเดือนมีนาคม 2559

ให้การคุ้มครองโดยอัตโนมัติต่อพยานในคดีค้ามนุษย์ภายใต้การดูแลของกระทรวงยุติธรรม

และรับรองสถานภาพทางกฎหมายเป็นการชั่วคราวให้กับผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์

แต่ที่ผ่านมายังไม่มีการปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าว

ทางการไทยยังคงกักตัวผู้ลักขโมยและผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวโรฮิงญาโดยไม่มีกำหนดในสภาพที่ไร้มนุษยธรรม
อยู่ในสถานที่พักที่ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก หรือไม่ก็อยู่ในที่พักพิงของหน่วยงานของรัฐ
เจ้าหน้าที่ของไทยชี้แจงกับฟอร์ตไฟฟ์ว่า

กระบวนการคัดกรองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์มีลักษณะที่กระทำโดยขาดการคัดกรองที่เหมาะสม

เป็นเหตุให้ผู้เสียหายบางส่วนถูกจำแนกอย่างไม่ถูกต้องว่าเป็น “ผู้เข้าเมืองผิดกฎหมาย”

“ปี 2558 นับเป็นปีที่เลวร้ายเป็นประวัติการณ์ในแง่การค้ามนุษย์ในไทย การปฏิบัติของทางการไทยโดยตรงต่อ
“วิกฤตเรือมนุษย์” ก่อให้เกิดความสับสนสะเทือนไปทั้งภูมิภาคในปีที่แล้ว” แมทธิว สมิธกล่าว

“ในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมาทางการไทยทำให้เกิดความก้าวหน้าที่สำคัญก็จริง แต่การเพิ่มระดับประเทศ
เมื่อเทียบกับการดำเนินงานในปี 2558 ถือว่าเร็วเกินไป และเป็นการส่งสัญญาณที่ผิดให้กับรัฐบาล”

กระทรวงการต่างประเทศสหรัฐฯ ควบคุมระดับมาเลเซียไป Tier-3

ซึ่งความจริงมาเลเซียควรอยู่ในระดับนี้ตั้งแต่ปีที่แล้ว และจนถึงทุกวันนี้ก็ควรอยู่ในระดับดังกล่าว

เนื่องจากล้มเหลวในการป้องกันการค้ามนุษย์ การคุ้มครองผู้เสียหาย และการดำเนินคดีกับผู้กระทำผิด

มาเลเซียยังล้มเหลวในการสอบสวนอย่างเป็นผล กรณีเรือขบวนการค้ามนุษย์ที่ดำเนินการในประเทศของตน

แม้ที่ผ่านมามีการค้นพบหลุมศพจำนวนมากในบริเวณที่ใช้กักตัวเหยื่อการค้ามนุษย์ในมาเลเซียในปี 2558

ช่วงที่ผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์หลายพันคนถูกทอดทิ้งอยู่กลางทะเล

ในระหว่างวิกฤตเรือมนุษย์เมื่อเดือนพฤษภาคม 2558 ทางกรมาเลเซียยินยอมให้พวกเขาขึ้นฝั่งในท้ายที่สุด

หลังจากที่ก่อนหน้านี้มีการลากจูงเรือหลายลำจากน่านน้ำมาเลเซียไปสู่่านน้ำสากล

เป็นเหตุให้ประชาชนหลายร้อยคนเสี่ยงที่จะเสียชีวิต และเรียกเสียงประณามจากนานาชาติ

ทางการมาเลเซียยังคงกักตัวผู้ลักขโมยและผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวโรฮิงญาหลายพันคนไว้โดยไม่มีกำหนด

โดยให้อยู่ในสถานที่ที่ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก ผู้ลักขโมยชาวโรฮิงญาที่ไม่มีสถานภาพหลายหมื่นคนในมาเลเซีย

เสี่ยงที่จะถูกควบคุมตัวโดยพลการ และได้รับการปฏิบัติมิชอบในรูปแบบอื่น

ตามข้อมูลในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ “ผู้ลักขโมยและผู้แสวงหาที่พักพิงที่ขึ้นทะเบียนแล้วกว่า 150,000

คนในมาเลเซีย ยังไม่ได้รับการจัดสถานะอย่างเป็นทางการ หรือไม่ได้รับอนุญาตให้ขอใบอนุญาตทำงาน

ส่งผลให้พวกเขาเสี่ยงที่จะตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์”

ผู้ลี้ภัยและผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ชาวโรฮิงญาในมาเลเซียแจ้งต่อฟอร์ตีฟายไรด์ว่า พวกเขาไม่กล้าร้องเรียนต่อทางการมาเลเซียเมื่อเกิดกรณีการปฏิบัติมิชอบ การเอาเปรียบ หรือการค้ามนุษย์ เนื่องจากกลัวว่าจะถูกกักตัวไว้

ในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์เมื่อปีที่แล้ว สหรัฐฯ เพิ่มระดับมาเลเซียขึ้นเป็น Tier-2 Watch List ซึ่งชัดเจนว่าเพื่อให้มาเลเซียมีคุณสมบัติเข้าเป็นสมาชิกความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership (TPP) trade agreement) เนื่องจากกฎหมายสหรัฐฯ กีดกันไม่ให้รัฐบาลประเทศ Tier-3 เข้าร่วมในความตกลงการค้าดังกล่าว ในเดือนกุมภาพันธ์ สหรัฐฯ ยังผ่านกฎหมายอนุญาตให้รัฐบาลประเทศ Tier-3 สามารถเข้าร่วมเป็นหุ้นส่วนในความตกลง TPP ได้

ในปี 2558 มาเลเซียได้ลดจำนวนการสอบสวนคดีการค้ามนุษย์ และมีการตั้งลงโทษบุคคลเพียงเจ็ดคนในความคิดเกี่ยวกับการค้ามนุษย์

“การเพิ่มระดับของมาเลเซียในปีที่แล้วถือเป็นรอยด่างดำ เมื่อคำนึงถึงความพยายามในการแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ในประเทศดังกล่าว การรักษาระดับของมาเลเซียไว้ที่ Tier-2 Watch List อีกปีหนึ่ง เท่ากับว่ารัฐบาลสหรัฐฯ ทำความผิดพลาดซ้ำซ้อน” แมทธิว สมิธกล่าว “สหรัฐฯ ควรใช้โอกาสนี้เพื่อกดดันมาเลเซียให้พยายามอย่างจริงจังเพื่อแก้ปัญหาการค้ามนุษย์”

การค้ามนุษย์หมายถึง “การเป็นธุระจัดหา พามาจากหรือส่งไปยังที่ใด จัดให้อยู่อาศัย หรือรับไว้ซึ่งบุคคลใด” โดยข่มขู่ ใช้กำลังบังคับ ลักพาตัว ฉ้อฉล หลอกลวง ใช้อำนาจโดยมิชอบ “เพื่อการแสวงหาประโยชน์” การใช้แรงงานบังคับในทุกรูปแบบถือเป็นการค้ามนุษย์

รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์เป็นการจัดอันดับความพยายามของรัฐบาล ในการแก้ปัญหาการค้ามนุษย์ ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ของสหรัฐฯ (Trafficking Victims Protection Act) ของสหรัฐฯ รัฐบาลในประเภท Tier 1 ถือว่าปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำสุดได้ ส่วนใน Tier 2 หมายถึงมีความพยายามอย่างจริงจังที่จะปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำนั้น ส่วน Tier 2 "Watch List" หมายถึงประเทศที่ต้องถูกจับตามองเป็นพิเศษ และประเทศ Tier 3 หมายถึงรัฐบาลที่ไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำของสหรัฐฯ ได้เลย และไม่ได้มีความพยายามในการดำเนินงานอย่างจริงจัง

ประเทศใน Tier-3 จะถูกมาตรการแทรกแซงลงโทษ เป็นไปตามความเห็นของประธานาธิบดีสหรัฐฯ

ในวันที่ 22 มีนาคม 2559 นายแมทธิว สมิธได้ให้การต่อคณะกรรมการรับฟังความเห็น คณะกรรมาธิการกิจการต่างประเทศของสภาผู้แทนราษฎรสหรัฐฯ เขาเสนอให้พม่า ไทย และมาเลเซียอยู่ในระดับ Tier-3 ไปอีก 12 เดือน โดยมีการชี้แจงให้เห็นว่าพม่า ไทย และมาเลเซียไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำในการจัดการค้ามนุษย์ในปี 2558 ซึ่งเป็นเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ของสหรัฐฯ ฟอร์ตีฟายไรด์ได้ตีพิมพ์เผยแพร่และเสนอความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษรจำนวน 14 หน้าให้กับทางคณะกรรมการ

“รัฐบาลส่วนใหญ่ให้ความใส่ใจต่อรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์อย่างจริงจัง และการจัดอันดับที่ไม่ถูกต้องย่อมส่งผลกระทบต่อผู้เสียหาย” แมทธิว สมิธกล่าว “เราหวังว่ารายงานในปีนี้เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดปฏิบัติการในเชิงบวกจากรัฐบาลประเทศต่าง ๆ รวมทั้งสหรัฐฯ ด้วย”

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติม โปรดติดต่อ

แมทธิว สมิท (Matthew Smith), ผู้อำนวยการบริหาร (Chief Executive Officer), ฟอर्टีไฟไรต์, +1.202.503.8032
matthew.smith@fortifyrights.org; Twitter: [@matthewsmith](https://twitter.com/matthewsmith)

เอมี สมิท (Amy Smith) ผู้อำนวยการ (Executive Director) ฟอर्टีไฟไรต์: +66(0)87.795.5454,
amy.smith@fortifyrights.org; Twitter: [@AmyAlexSmith](https://twitter.com/AmyAlexSmith)